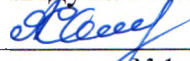

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра підприємництва і права

ЗАТВЕРДЖЕНО КАФЕДРОЮ

Завідувач кафедри

 Алла СВИТЛИЧНА
(протокол №1 « 01 » вересня 2025 року)

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
(обов'язкова навчальна дисципліна)

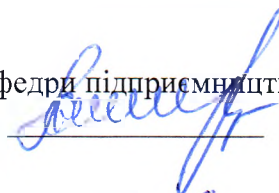
СТАНДАРТИЗАЦІЯ ТА СЕРТИФІКАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ

освітньо-професійна програма Підприємництво
спеціальність D7 Торгівля
галузь знань 07 Управління та адміністрування
першого (бакалаврського) рівня вищої освіти
навчально-науковий інститут економіки, управління, права та
інформаційних технологій

Полтава
2025 н.р. – 2026 н.р.

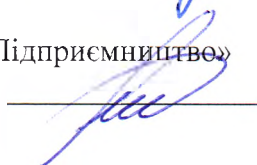
Робоча програма навчальної дисципліни «Стандартизація та сертифікація продукції» для здобувачів вищої освіти спеціальності D7 Торгівля за освітньо-професійною програмою «Підприємництво»
Мова викладання державна

Розробник: Писаренко Світлана, доцент кафедри підприємництва і права, к.с.-г.н., доцент
«01» вересня 2025 року

Світлана ПИСАРЕНКО

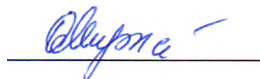
Погоджено гарантом освітньої програми «Підприємництво»
«01» вересня 2025 року

Олена МИХАЙЛОВА

Схвалено радою з якості вищої освіти спеціальності
протокол від « 01» вересня 2025 року № 1.

Голова ради з якості вищої освіти
спеціальності

Ольга МИРНА

1. Опис навчальної дисципліни

Елементи характеристики	Денна форма навчання
	D7 Торгівля бд 2025
Загальна кількість годин	165
Кількість кредитів	5,5
Місце в індивідуальному навчальному плані здобувача вищої освіти	Обов'язкова
Рік навчання (курс)	1
Семестр	2
Лекції (годин)	26
Практичні (годин)	30
Форма семестрового контролю	залік

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Забезпечення у здобувачів вищої освіти достатнього рівня знань про науково-теоретичні основи, методологічні й організаційні положення стандартизації та сертифікації продукції.

3. Передумови для вивчення навчальної дисципліни

Перелік навчальних дисциплін, які передують її вивченню відповідно до структурно-логічної схеми освітньо-професійної програми: тісно пов'язана з дисципліною «Підприємництво», яка вивчалася раніше.

4. Компетентності:

загальні:

ЗК 2 Здатність застосовувати отримані знання в практичних ситуаціях

фахові:

СК 2 Здатність обирати та використовувати відповідні методи, інструментарій для обґрунтування рішень щодо створення, функціонування підприємницьких і торговельних структур

СК 5 Здатність визначати та оцінювати характеристики товарів і послуг в підприємницькій, торговельній, біржовій діяльності

СК 11 Знання і розуміння основних дефініцій, категорій, понять товарознавства, ознайомлення з основними групами харчових продуктів та непродовольчих товарів, опанування методами класифікації та кодування товарів, контролю якості продукції

5. Програмні результати навчання:

ПРН 2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.

ПРН 15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.

ПРН 22 Здійснювати вибір номенклатури показників якості товарів, вміти обирати методи та методики оцінювання якості товарів і аналіз отриманих показників.

Співвідношення програмних результатів навчання із очікуваними результатами навчання

Програмний результат навчання (визначений освітньою програмою)	Очікувані результати навчання навчальної дисципліни
ПРН 2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності.	- Застосовувати теоретичні знання про стандартизацію, сертифікацію, метрологію та управління якістю для аналізу ситуацій, що виникають у виробничій, підприємницькій та торговельно-збутовій діяльності.

	<ul style="list-style-type: none"> - Вміти ідентифікувати потребу у підтвердженні відповідності продукції, послуг та процесів, визначати тип і форму сертифікації залежно від сфери використання та вимог ринку. - Оцінювати відповідність продукції вимогам чинних стандартів, технічних регламентів і нормативно-правових документів, виявляти невідповідності та пропонувати раціональні шляхи їх усунення. - Обґрунтовувати та приймати управлінські рішення щодо забезпечення якості, впровадження систем управління якістю, процедур контролю та підтвердження відповідності. - Використовувати методи документального та органолептичного контролю якості товарів, складати технічну та сертифікаційну документацію (декларації відповідності, протоколи випробувань, заявки на сертифікацію тощо). - Організовувати процес стандартизації та сертифікації на підприємстві, взаємодіяти з органами підтвердження відповідності, випробувальними лабораторіями та контролюючими органами.
<p>ПРН 15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій та торговельній діяльності за допомогою сучасних методів.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Вміти визначати основні показники якості товарів і послуг, розуміти їх класифікацію, структуру та вплив на споживчі властивості і конкурентоспроможність. - Застосовувати нормативно-правові документи (стандарти, технічні регламенти, методики випробувань) під час оцінювання якості продукції та послуг у різних сферах підприємницької діяльності. - Аналізувати відповідності продукції вимогам стандартів та іншої технічної документації, виявляти невідповідності та визначати ступінь ризиків, пов'язаних із якістю. - Оцінювати споживчі властивості товарів і послуг, застосовуючи методи органолептичного, документального, експертного та інструментального контролю. - Формувати висновки щодо рівня якості та придатності товарів і послуг до використання, обґрунтовувати вибір оптимальних варіантів для підприємницької діяльності.

	<ul style="list-style-type: none"> - Порівнювати якісні та техніко-економічні характеристики товарів-аналогів, оцінювати їх конкурентні переваги та вплив на формування ринкового попиту. - Вміти готувати сертифікаційну, технічну та супровідну документацію (протоколи оцінки, висновки, декларації відповідності) відповідно до нормативних вимог.
<p>ПРН 22 Здійснювати вибір номенклатури показників якості товарів, вміти обирати методи та методики оцінювання якості товарів і аналіз отриманих показників.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Вміти визначати номенклатуру показників якості продукції залежно від її призначення, умов використання та вимог споживачів. - Підбирати адекватні методи та методики оцінювання якості товарів, у тому числі органолептичні, лабораторно-аналітичні, експертні, соціологічні та документальні. - Застосовувати нормативно-технічні документи (ДСТУ, ISO, методики контролю, технічні регламенти) під час оцінювання рівня якості товарів і встановлення стандартів відповідності. - Проводити процедуру оцінювання якості товарів із використанням обраних методів, інтерпретувати результати випробувань та вимірювань. - Аналізувати та зіставляти отримані показники якості з вимогами стандартів, сертифікаційних схем, технічних умов і ринкових нормативів. - Обґрунтовувати висновки щодо рівня якості та конкурентоспроможності товарів, формувати пропозиції щодо підвищення їх споживчих властивостей і удосконалення асортименту. - Оформлювати результати оцінювання у вигляді звітів, актів, протоколів випробувань та висновків, дотримуючись вимог стандартизованої документації.

6. Методи навчання і викладання:

1. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності:

- за джерелом знань

словесні методи: *лекція, розповідь-пояснення; бесіда;*

наочні методи: *ілюстрування; демонстрування;*

практичні методи: *вправи; робота з навчально-методичною літературою;*

конспектування, тезування, анотування, підготовка реферату,

- за ступенем керівництва

методи самостійної роботи вдома: *завдання самостійної роботи*

робота під керівництвом викладача: *виконання практичних завдань*

2. Методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

створення ситуації інтересу; ситуації новизни навчального матеріалу; метод використання життєвого досвіду; навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації;

навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації; метод відповідей на запитання і опитування думок здобувачів вищої освіти.

3. Інноваційні та інтерактивні методи навчання:

інтерактивні методи: дискусії, диспути, проектування професійних ситуацій;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій;

дистанційне навчання.

4. Методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності:

методи усного контролю: обговорення теоретичних питань, доповіді;

методи письмового контролю: письмове виконання практичних завдань та завдань самостійної роботи;

комп'ютерні і мультимедійні методи: використання мультимедійних презентацій;

дистанційне навчання.

7. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Сутність стандартизації та її роль у розвитку народного господарства

Значення стандартизації в розвитку суспільства, прискоренні науково-технічного прогресу, інтенсифікації виробництва, вдосконаленні управління народним господарством, проведенні єдиної технічної політики, організації товарного обігу, підвищенні якості продукції і послуг та скороченні втрат продукції.

Основні етапи розвитку стандартизації, їх роль у виробництві, обігу, якості та споживанні продукції. Вдосконалення роботи зі стандартизації в нових умовах господарювання. Стандартизація фактична та офіційна.

Зв'язок стандартизації з товарознавством та іншими науками, виробництвом, торгівлею, сферами обігу та споживання.

Мета та завдання стандартизації. Визначення основних понять стандартизації: стандартизація, її об'єкт, галузь, нормативний документ, стандарт, технічні умови, безпека, охорона здоров'я людей, охорона навколишнього середовища, сумісність, взаємозамінність, уніфікація.

Мета та завдання стандартизації. Напрями розвитку та основні принципи стандартизації. Види стандартизації: національна, регіональна, міжнародна, міждержавна.

Тема 2. Методичні основи стандартизації

Принципи та методи стандартизації (плановість, оптимальність, динамічність, системність, обов'язковість, уніфікація, систематизація, класифікація, агрегування, типізація, спеціалізація).

Міжгалузєва, галузева і виробнича уніфікація. Показники рівня уніфікації продукції. Поняття про симпліфікацію та типізацію.

Форми стандартизації (комплексна, випереджувальна), їх роль у забезпеченні взаємопогоджених вимог під час розробки, постановки на виробництво, випуску та експлуатації конкретної продукції.

Тема 3. Державна система стандартизації в Україні

Національна система стандартизації України (НССУ). Державний комітет України з питань технічного регулювання та споживчої політики (Держспоживстандарт України) – національний орган зі стандартизації, який створює й забезпечує функціонування НССУ. Загальні положення НССУ та шляхи її вдосконалення. Організація роботи зі стандартизації в Україні. Організаційна структура Держспоживстандарту України. Органи та служби стандартизації, їхні основні завдання і функції.

Категорії нормативних документів і види стандартів: національні стандарти та стандарти організацій України (галузеві стандарти, стандарти науково-технічних та

інженерних товариств і спілок, стандарти підприємств); основоположні стандарти, стандарти на продукцію (послуги), стандарти на процеси, стандарти на методи контролю, технічні умови. Вимоги до нормативних документів, їх зміст та особливості будови різних видів стандартів. Інформаційна база НССУ. Каталогі й покажчики стандартів.

Планування робіт зі стандартизації: перспективні та поточні плани. Порядок розроблення, затвердження й державна реєстрація стандартів. Стадії розроблення стандартів. Порядок видання, впровадження, перевірки, перегляду, зміни та скасування стандартів.

Державний нагляд і відомчий контроль за впровадженням та дотриманням стандартів, норм і правил. Основні завдання та функції органів державного нагляду й відомчого контролю. Об'єкти та форми перевірок (вибіркова, суцільна, періодична, постійна) державного нагляду й відомчого контролю.

Міжгалузеві системи стандартизації. Значення міжгалузевих систем стандартизації для управління економікою країни. Принципи побудови та зміст міжгалузевих систем стандартизації: система конструкторської документації, система технологічної документації, система класифікації та кодування, система стандартів безпеки праці й ін. Основні стандарти, що входять до цих систем.

Тема 4. Якість продукції та її контроль

Економічне та соціальне значення підвищення якості продукції. Економічні проблеми якості продукції як вирішальні серед інших. Взаємозв'язок науково-технічного прогресу і підвищення якості продукції. Роль стандартизації у підвищенні якості продукції.

Сутність проблеми якості продукції. Проблема якості з розвитком науково-технічного прогресу не спрощується, а стає все більш складною. Якість продукції – матеріальна основа задоволення особистих і суспільних потреб населення та об'єктивна потреба для подальшого розвитку суспільства. Якість продукції, робіт і послуг як узагальнений та об'єктивний показник визначення якості життя суспільства й людини.

Основні дефініції в галузі управління якістю продукції: продукція, послуга, якість продукції, властивість продукції, показник якості, ознака продукції, рівень якості, система якості, петля якості, комплексна система управління якістю продукції, дефект, брак.

Групи властивостей продукції. Номенклатура техніко-економічних показників якості продукції та їхня класифікація. Характеристика показників якості (одиничні, комплексні, базові, інтегральні). Рівень якості продукції та методи його визначення.

Стадії життєвого циклу продукції. Факторії та умови, що впливають на якість продукції під час її розробки, виробництва, обігу, реалізації та експлуатації (споживання). Характеристика об'єктивних і суб'єктивних факторів.

Взаємозв'язок товарознавства та якості продукції. Товарознавча сутність категорії якості продукції. Вимірювання якості: етапи вимірювання, методи вимірювання, методи визначення показників якості. Експертний метод та етапи експертної оцінки якості.

Роль стандартизації та метрології в забезпеченні й поліпшенні якості продукції. Метрологічне забезпечення якості продукції та сфери послуг. Удосконалення форм і методів метрологічного забезпечення якості продукції та послуг.

Методи визначення значень показників якості продукції, їх класифікація за способами одержання інформації (вимірювальний, реєстраційний, органолептичний, розрахунковий) і за джерелами одержання інформації (традиційний, експертний, соціологічний).

Методи оцінювання рівня якості продукції: диференційний, комплексний, змішаний. Експертні методи оцінювання рівня якості продукції.

Тема 5. Теоретичні та методологічні основи сертифікації, оцінки відповідності

Етапи історичного розвитку сертифікації. Розвиток та організація сертифікації в Україні. Сутність сертифікації. Мета та завдання сертифікації. Види сертифікації. Основні терміни та визначення в галузі сертифікації та оцінки відповідності.

Взаємозв'язок оцінювання відповідності із стандартизацією, метрологією, сертифікацією. Система сертифікації України

Принципи, методи й умови запровадження сертифікації продукції.

Законодавче і нормативне регулювання процесу проведення оцінювання відповідності (сертифікації і нотифікації). Модульний підхід в оцінюванні відповідності. Порядок проведення. Нотифікація. Органи із нотифікації. Презумпція відповідності.

Технічні регламенти. Сутність. Порядок розробки. Особливості впровадження.

Модернізація системи сертифікації в Україні. Питання сертифікації перехідного періоду. Декларація відповідності технічним регламентам. Сертифікат відповідності.

Тема 6. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації

Розвиток міжнародної стандартизації. Значення міжнародного співробітництва в галузі стандартизації для розвитку національної стандартизації, торгово-економічних і науково-технічних зв'язків.

Основні міжнародні організації в галузі стандартизації: міжнародна організація зі стандартизації (ISO) та міжнародна електротехнічна комісія (IEC). Регіональні організації зі стандартизації. Структура та завдання різних міжнародних організацій. Роль міжнародних організацій у впровадженні міжнародних стандартів, розвитку співробітництва в інтелектуальній, науковій, технічній, торговій та економічній діяльності. Участь України в роботі міжнародних організацій зі стандартизації.

Порядок розробки та затвердження міжнародних і регіональних стандартів. Вимоги, що регламентуються в цих стандартах. Використання міжнародних і регіональних стандартів різними країнами світу. Вплив міжнародних і регіональних стандартів на економіку країн. Гармонізація стандартів. Використання Україною міжнародних і регіональних стандартів.

Сертифікація систем якості щодо виробництва продукції, надання послуг відповідно до вимог стандартів на системи якості. Мета розробки та сертифікації систем якості. Моделі забезпечення якості відповідно до міжнародних стандартів ISO серії 9000, серії 14000. Порядок розробки та сертифікації систем якості на підприємствах згідно з національними стандартами ДСТУ ISO 9001-2001, ДСТУ ISO 9004-2001. Вимоги до органів із сертифікації систем якості відповідно до Європейських стандартів EN серії 45000.

Структура (тематичний план) навчальної дисципліни

Назви тем	Кількість годин			
	D7 ТОРГ бд 2025			
	Усього	у тому числі		
л		п	с.р.	
Тема 1. Сутність стандартизації та її роль у розвитку народного господарства	26	4	4	18
Тема 2. Методичні основи стандартизації	26	4	4	18
Тема 3. Державна система стандартизації в Україні	28	6	4	18
Тема 4. Якість продукції та її контроль	28	4	6	18
Тема 5. Теоретичні та методологічні основи сертифікації, оцінки відповідності	28	4	6	18
Тема 6. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	29	4	6	19
Усього годин	165	26	30	109

8. Теми практичних занять

D7 TOPГ_бд_2025

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма
1	Практична робота 1. Вивчення науково-методичних основ стандартизації	4
2	Практична робота 2. Вивчення принципів, методів, видів та форм стандартизації. Вивчення структури і функцій національної системи стандартизації	4
4	Практична робота 3. Державний нагляд і відомчий контроль	4
5	Практична робота 4. Якість продукції – матеріальна основа задоволення особистих і суспільних потреб та об'єктивна потреба для подальшого розвитку суспільства	6
6	Практична робота 5. Теоретичні та методологічні основи сертифікації, оцінки відповідності	6
7	Практична робота 6. Міжнародна та європейська діяльність із стандартизації.	6
	Разом	30

9. Теми самостійної роботи

D7 TOPГ_бд_2025

№ з/п	Назва теми	Кількість годин денна форма
1	Тема 1. Сутність стандартизації та її роль у розвитку народного господарства	18
2	Тема 2. Методичні основи стандартизації	18
3	Тема 3. Державна система стандартизації в Україні	18
4	Тема 4. Якість продукції та її контроль	18
5	Тема 5. Теоретичні та методологічні основи сертифікації, оцінки відповідності	18
6	Тема 6. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	19
	Разом	109

10. Індивідуальні завдання

Індивідуальна робота здобувача вищої освіти не передбачена.

11. Оцінювання результатів навчання

Програмні результати навчання	Форми контролю програмних результатів навчання
	D7 TOPГ_бд_2025
ПРН 2 Застосовувати набуті знання для виявлення, постановки, вирішення завдань за різних практичних ситуацій в підприємницькій та торговельній діяльності. ПРН 15 Оцінювати характеристики товарів і послуг у підприємницькій. ПРН 22 Здійснювати вибір номенклатури показників якості товарів, вміння обирати методи та методики оцінювання якості товарів і аналіз отриманих показників.	– опитування; – виконання практичних завдань; – виконання завдань самостійної роботи.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти згідно з робочим і навчальним планом є: 2-й семестр – залік.

Схема нарахування балів з навчальної дисципліни

D7 ТОРГ_бд_2025 (2 семестр залік)

Назва теми / Форма семестрового контролю	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти			Разом
	Опитування	Виконання завдань на практичних заняттях	Виконання завдань самостійної роботи	
Тема 1. Сутність стандартизації та її роль у розвитку народного господарства	6	6		12
Тема 2. Методичні основи стандартизації	6	6		12
Тема 3. Державна система стандартизації в Україні	8	8		16
Тема 4. Якість продукції та її контроль	8	8		16
Тема 5. Теоретичні та методологічні основи сертифікації, оцінки відповідності	8	8		16
Тема 6. Міжнародні системи стандартизації та сертифікації	8	8	12	28
Разом	44	44	12	100

Шкала та критерії оцінювання проведення опитування

Кількість балів	Критерії оцінювання
6-8	Здобувач вищої освіти глибоко володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його висвітлює. Наводить конкретні приклади. Генерує нові ідеї та використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень соціального підприємництва.
3-5	Здобувач вищої освіти частково володіє навчальним матеріалом, неаргументовано його висвітлює. Наводить не конкретні приклади. Частково генерує нові ідеї та частково використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень соціального підприємництва.
0-2	Здобувач вищої освіти не володіє навчальним матеріалом. Наводить не конкретні приклади. Не генерує нові ідеї та не використовує сучасні технології під час теоретичних досліджень соціального підприємництва.

Шкала та критерії та оцінювання виконання завдань на практичних заняттях

Кількість балів	Критерії оцінювання
5-8	Здобувач вищої освіти правильно виконав завдання на практичних заняттях, вміє пояснити методику розв'язання та зміст застосовуваного понятійного апарату. Вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї з соціального підприємництва.

Кількість балів	Критерії оцінювання
2-4	Здобувач вищої освіти розв'язав завдання на практичних заняттях, але не спромігся аргументувати свою відповідь, помилився у використанні понятійного апарату та методики розв'язання практичної роботи. Частково вміє аргументувати свої думки, працює та дискутує зі здобувачами вищої освіти, генерує нові ідеї з соціального підприємництва.
0-1	Здобувач вищої освіти неправильно виконав завдання на практичних заняттях, показав незадовільне знання понятійного апарату, або взагалі нічого не відповів з соціального підприємництва.

Шкала та критерії оцінювання виконання завдань самостійної роботи

Кількість балів	Критерії оцінювання
10-12	У самостійній роботі здобувач повинен висвітлити інноваційність та реалістичність рішень; комплексність підходу; щодо вивчення та аналізу сертифікатів; впевнено працює з сертифікаційними документами, виявляє можливі ризики. Самостійно аналізує ситуацію та приймає оптимальні рішення, наведено обґрунтування запропонованих рішень.
7-9	У самостійній роботі здобувач формулює поняття та пояснює їх застосування, аналізує вимоги стандартів, застосовує їх до типових ситуацій, дотримується вимог, робота логічно побудована.
4-6	У самостійній роботі здобувач відтворює визначення без глибокого розуміння. Орієнтується у назвах документів, але не розуміє їх змісту. Виконує завдання за прикладом, допускаючи помилки. Робота має недоліки у структурі, можливі граматичні помилки. Використовує лише базові матеріали
0-3	У самостійній роботі здобувач не відтворює визначення без глибокого розуміння, не прослідковується комплексний підхід; немає оцінки наведеного обґрунтування запропонованих рішень.

12. Інструменти, обладнання та програмне забезпечення, використання яких передбачено під час реалізації навчальної дисципліни.

Комп'ютер (ноутбук Lenovo ThinkPad L440) – 1 шт.,
 мультимедійний пристрій Acer X1328WH (MR.JTJ11.001) – 1 шт.,
 екран проєкційний – 1 шт., презентації, навчальні посібники.

13. Політика навчальної дисципліни

- **щодо термінів виконання та перескладання:** Повторне складання екзаменів допускається не більше двох разів із кожної навчальної дисципліни: один раз викладачу, другий – комісії, яка формується директором інституту. Отримана оцінка у результаті другого повторного складання екзамену є остаточною. У випадках конфліктної ситуації, за мотивованою заявою здобувача вищої освіти чи викладача, директором інституту створюється комісія в складі трьох осіб для проведення екзамену, до якої можуть входити: завідувач кафедри, члени групи забезпечення освітньої програми, науково-педагогічні працівники відповідної кафедри, завідувач директорату.. Перескладання поточного та підсумкового контролю відбуваються за наявності поважних причин з дозволу директорату <http://surl.li/dcdadab>.

- **щодо академічної доброчесності:** Здобувач вищої освіти повинен дотримуватись Кодексу академічної доброчесності та Кодексу про етику викладача та здобувача

вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. Дотримання академічної доброчесності здобувачами освіти передбачає: самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використанні методики досліджень і джерела інформації <http://surl.li/irohph>, <http://surl.li/sbyeab>, <http://surl.li/cbcoqm>.

- **щодо відвідування занять:** Відвідування здобувачами вищої освіти всіх видів навчальних занять є обов'язковим. Відмітка про відвідування занять здобувачами здійснюється в журналі обліку аудиторної навчальної роботи викладача. Контроль за відвідуванням здобувачами вищої освіти навчальних занять здійснює директор інституту.

- **щодо зарахування результатів неформальної / інформальної освіти:** На здобувачів вищої освіти поширюється право про визнання результатів навчання, набутих у неформальній / інформальній освіті перед опануванням даної освітньої компоненти. Визнання набутих результатів навчання або відмова у їх визнанні.

Набуття відповідних результатів навчання можливе після успішного опанування курсів (з документальним підтвердженням) на різноманітних навчальних платформах, зокрема: Prometheus, Coursera тощо. Особливості неформального / інформального навчання регламентовані Положенням про порядок визнання результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті, здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету. <http://surl.li/britcc>.

- **щодо оскарження результатів оцінювання:** Складання екзамену для підвищення позитивної оцінки з навчальної дисципліни здійснюється тільки один раз із дозволу першого проректора на підставі заяви здобувача вищої освіти, що візується завідувачем відповідної кафедри та директором інституту. Кількість навчальних дисциплін, які можна перездати здобувачу вищої освіти за весь період навчання, не повинна перевищувати чотирьох. Оцінка, отримана під час перездачі є остаточною <http://surl.li/blxujj>

Назви тем	Навчальна платформа	Назва курсу	Посилання на курс
Тема 4. Якість продукції та її контроль	Coursera	Впровадження у харчоблоках закладів освіти процедур, заснованих на принципах HACCP	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/haccp-principles-education-food-blocks
Тема 6. Сертифікація відповідності послуг	Prometheus	Безпечність харчових продуктів: сучасне законодавство, сумлінний виробник, відповідальний споживач	https://prometheus.org.ua/prometheus-free/food-safety-law/

14. Рекомендовані джерела інформації

Основні

1 Головенко Т. М., Шовкомуд О. В. Основи стандартизації та управління якістю виробів легкої промисловості : електронний посібник. Луцьк : ЛНТУ, 2021.

2. Коренець, Ю. М. К 66 Стандартизація, сертифікація і метрологія : навч. посібник. Кривий Ріг : [ДонНУЕТ], 2023. 90 с.

3. Метрологія, вимірювання та контроль: Навчальний посібник. За ред. О.В. Белова, Ю.І. Гринюк, М.С. Ємельянов. К.: Видавничий дім «ПАЛИВОДА А.С.» 2020. 193 с.
4. Метрологія, стандартизація, управління якістю і сертифікація. За ред. Р.В. Бичковський, П.Г. Столярчук, П.Р. Гамула Львів, 2022. 560 с.
5. Стандартизація, сертифікація, метрологія та управління якістю: навчальний посібник / укл.: Воробець М.М., Кондрачук І.В. Чернівці: Чернівец. нац. ун-т ім. Юрія Федьковича, 2022. 104 с.
6. Стойко І.І. Шерстюк Р.П. Стандартизація, сертифікація, метрологія (Програма, курс лекцій, практичні заняття, самостійна робота, індивідуальні завдання, термінологічний словник, тести, нормативні документи). Навч.-метод. посібник. Тернопіль: ТНТУ імені Івана Пулюя. 2021. 224 с.
7. Салавеліс А.Д, Павловський С.М. Стандартизація, метрологія та сертифікація. Одеса Олді+. 2023. 212 с.

Допоміжні

1. Закон України «Про технічні регламенти та оцінку відповідності». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19>
2. Закон України «Про стандартизацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
3. Закон України «Про стандартизацію». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>
4. ДСТУ 1.8:2022 Національна стандартизація. Правила розроблення Програми робіт з національної стандартизації. Київ, 2022. 25 с. [Чинний з 2023-01-01]. Київ. (Інформація та документація).
5. Калашник О., Писаренко С. Значення стандартизації та сертифікації і формування якості сільськогосподарської продукції. *Національні інтереси України. Розділ «Економіка»* № 3 (3) 2024. Київ. С. 423-432.
6. Михайлова О. С., Писаренко С.В. Оцінювання якості кормів для годівлі тварин у відповідності до стандартів. *Якість та безпечність продукції у внутрішній і зовнішній торгівлі й торговельне підприємництво: сучасні вектори розвитку і перспективи. Матеріали II Міжнародної науково-практичної конференції (заочна форма) ПДАУ, 15 лютого 2023 року.* С. 172-175.
7. Писаренко С. В., Михайлова О.С. Сертифікація органічної продукції та її особливості. *Маркетингове забезпечення продуктового ринку. Збірник тез XV Міжнародної науково-практичної конференції* (м. Полтава, 16 травня 2023 року). Полтава: ПДАУ. 2023. С. 130-132.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Закон України Про стандартизацію від 05.06.2014 № 1315-VII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1315-18>.
2. Закон України Про технічні регламенти та оцінку відповідності Відомості Верховної Ради (ВВР), 2015, № 14, ст.96. <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/124-19#Text>.
3. Закон України Про стандарти, технічні регламенти та процедури оцінки відповідності. *Стандартизація и сертификация продукции и услуг*, 2006. № 1. С. 1–19.
4. Закон України «Про захист прав споживачів» : станом на 12 жовтня 2017 року : відповідає офіц. тексту. Харків : Право, 2017. 48 с. Державна система стандартизації України: ua.textreferat.com/referat-1612-1.html.
5. Український центр з питань сертифікації та захисту прав споживачів. URL: <http://www.162.com.ua/cert/equipment-technological-food>.
6. Український науково-дослідний і навчальний центр проблем стандартизації, сертифікації та якості. URL: <http://www.ukrndnc.org.ua/>.

7. Бібліотека, що містить велику кількість наукових статей та журналів з комп'ютерних наук і з питань стандартизації та сертифікації продукції. URL: IEEE Xplore (ieeexplore.ieee.org).

8. Канали YouTube, які пропонують відеолекції та практичні відео з питань стандартизації та сертифікації продукції. URL: YouTube (www.youtube.com).

9. Офіційний вебсайт Міністерства економічного розвитку і торгівлі України. URL: <https://www.me.gov.ua/>

10. Офіційний вебсайт Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ». URL: <http://uas.gov.ua/>

11. Офіційний сайт Державного підприємства «Науково-дослідний інститут метрології вимірювальних і управляючих систем» (ДП НДІ «Система»). URL: <https://www.dndi-systema.lviv.ua/>

12. Офіційний вебсайт ДП «Укрметртестстандарт». URL: <https://ukrcsm.kiev.ua/>

13. Положення про Раду стандартизації та технічного регулювання : затверджено Постановою Кабінету Міністрів України від 11 квітня 2002 р. № 484. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/42885811>

14. Офіційний сайт Національного органу стандартизації ДП «УкрНДНЦ». URL: <http://uas.gov.ua/>